

Ο Πρωθυπουργός και Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Κώστας Σημίτης, στη δευτερολογία του κατά τη συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κινήματος, είπε τα εξής:

“Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ευχαριστώ για τις παρεμβάσεις όλων, για τη συζήτηση που προηγήθηκε. Πιστεύω ότι έχουμε όλοι μια καλή άποψη για τις απόψεις και τις θέσεις που επικρατούν στην Κοινοβουλευτική Ομάδα. Και μπορώ να πω ότι παρά τις διαφορετικές προσεγγίσεις που υπάρχουν (που πρέπει να υπάρχουν και είναι φυσικό να υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις) είμαστε σύμφωνοι στη γενική κατεύθυνση, την οποία ακολουθούμε, είμαστε σύμφωνοι στην εφαρμογή του προγράμματός μας αταλάντευτα, απαρέγκλιτα. Είμαστε σύμφωνοι να επιτύχουμε το στόχο που έχουμε θέσει. Το στόχο, η Ελλάδα να έχει φωνή και να είναι ισχυρή.

Είμαστε όλοι, επίσης, της ίδιας άποψης, είμαστε όλοι στην ίδια γραμμή ότι πρέπει να δούμε το μέλλον, ότι πρέπει να δούμε προς τα εμπρός, ότι όποιες διαφορές υπάρχουν πρέπει να ξεπεραστούν μέσα από τις συλλογικές διαδικασίες του Κινήματος και το ΠΑΣΟΚ πρέπει να εμφανίζεται ενιαίο και δυνατό.

Θα πάρω θέση σε μερικά από τα θέματα, τα οποία τέθηκαν:

Βεβαίως και το Λουξεμβούργο δεν ήταν ένα τυχαίο γεγονός.

Το Λουξεμβούργο ήταν αποτέλεσμα μιας μεγάλης και επίμονης προσπάθειας, η οποία κατεβλήθη επί πάρα πολύ χρόνο.

Μπορώ, επίσης, να επικαλεσθώ ένα άλλο γεγονός: Τη συνάντηση Κορυφής στην Κρήτη και το παρελθόν των ελληνο-βαλκανικών σχέσεων, για να δείξω πώς με δουλειά υπάρχει μία βελτίωση της θέσης της χώρας μας. Δεν έχουμε παρά να σκεφθούμε ποιές ήσαν οι σχέσεις της χώρας μας με τις υπόλοιπες βαλκανικές χώρες, εδώ και μερικά χρόνια. Δεν έχουμε παρά να θυμηθούμε ότι η Ελλάδα ήταν περίπου απομονωμένη από τις υπόλοιπες βαλκανικές χώρες, ότι συναντούσε αντιδράσεις, ότι δεν υπήρχαν εκτεταμένες επαφές. Και το κλίμα αυτό το έχουμε ανατρέψει.

Σήμερα, εμείς πρωταγωνιστούμε στα Βαλκάνια και αυτός ο πρωταγωνιστικός ρόλος μας έχει αναγνωρισθεί και από τις βαλκανικές, αλλά και από άλλες χώρες. Ο Πρόεδρος της Ρουμανίας κ. Κονσταντινέσκου και ο Πρωθυπουργός της Βουλγαρίας κ. Κόστοφ, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου, μετά από την απόφαση για τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις, με ευχαρίστησαν ιδιαίτερα και ευχαρίστησαν την Ελλάδα για τη συμβολή της στην έναρξη των διαπραγματεύσεων με τις χώρες αυτές. Θέλω ακόμη να υπενθυμίσω ότι και η Αλβανία έχει αναγνωρίσει το θετικό μας ρόλο. Λοιπόν, τίποτα δεν έρχεται τυχαία. Και το Λουξεμβούργο δεν ήρθε τυχαία.

Ποτέ, μα ποτέ δεν ισχυριστήκαμε ότι με το Λουξεμβούργο φτάσαμε σε ένα σημείο που μπορούμε να σταματήσουμε ευχαριστημένοι και ότι από εδώ και πέρα, δεν υπάρχουν εξελίξεις και ότι όλα είναι πια λυμένα. Οτι δηλαδή

πρόκειται για μια λύση που θα ισχύσει στο διηνεκές, για να υπενθυμίσω μια έκφραση που χρησιμοποιήθηκε.

Δήλωσα, μετά τις κατ' ιδίαν διαδοχικές συναντήσεις μου με τους πολιτικούς Αρχηγούς, αλλά το είχα επίσης δηλώσει και το βράδυ της απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Λουξεμβούργο, ότι τώρα αρχίζει μια μακρά διαδικασία. Μια μακρά διαδικασία, κατά τη διάρκεια της οποίας θα λάβουν χώρα πολλών ειδών διαπραγματεύσεις και για το περιεχόμενο της απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λουξεμβούργου, αλλά και για τα ειδικότερα θέματα, όπως είναι η ένταξη της Κύπρου. Και ότι στις διαπραγματεύσεις αυτές θα υπάρχουν πιέσεις από την πλευρά της Τουρκίας, ότι θα υπάρχουν νέες εντάσεις και ότι θα υπάρχουν ακόμη πιέσεις από την πλευρά των άλλων χωρών, οι οποίες μειοψήφησαν σ' αυτή τη διαδικασία ή δεν την αποδέχθηκαν στο σημείο στο οποίο κατέληξε. Έχουμε κατακτήσει κάτι το πολύ σημαντικό, αλλά για να το διατηρήσουμε χρειάζεται να συνεχίσουμε την προσπάθεια. Και χρειάζονται προπαντός -αυτό θέλω να τονίσω- ψυχραιμία από μέρους μας, ομοψυχία από μέρους μας, καθώς και επίγνωση του διεθνούς περιβάλλοντος και των απαιτούμενων χειρισμών επί των θεμάτων που μας ενδιαφέρουν μέσα στο διεθνές αυτό περιβάλλον, για να μη φανούμε εμείς ότι βρισκόμαστε στο ίδιο επίπεδο με την Τουρκία, δηλαδή σε ένα επίπεδο ανταλλαγής αντεγκλήσεων, ανταλλαγής ύβρεων και διαφορών σε μια γωνιά της Ευρώπης. Δεν είναι εκεί το θέμα μας, το θέμα μας είναι τελείως διαφορετικό. Εμείς θέλουμε -επαναλαμβάνω- μια Ευρώπη, η οποία εφαρμόζει κανόνες, το Διεθνές Δίκαιο, τα ανθρώπινα δικαιώματα. Μια Ευρώπη, η οποία στηρίζει τη Δημοκρατία και την Ειρήνη.

Ρωτήθηκα σε σχέση με την οικονομική και νομισματική ένωση (ONE), αν αυτή την ONE θέλουμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν θυμάστε την ομιλία μου, προ ημερών, στη Βουλή για θέματα ευρωπαϊκής πολιτικής, αφιέρωσα ένα αρκετά μεγάλο τμήμα της στο ερώτημα αν αυτή η Ευρώπη η οποία πραγματοποιείται σήμερα είναι η Ευρώπη εκείνη που ανταποκρίνεται στις δικές μας προσδοκίες. Και είπα σαφέστατα ότι υπάρχουν πάρα πολλά σημεία τα οποία δεν μας ικανοποιούν. Και αναφέρθηκα και σε συγκεκριμένες πολιτικές, οι οποίες πρέπει να αλλάξουν (αναφέρθηκα σ' αυτές τις πολιτικές ως παράδειγμα) που είναι η κοινωνική πολιτική και τα θέματα του πολιτισμού.

Η Ευρώπη είναι μια ανοικτή εξέλιξη. Και σ' αυτή την ανοικτή εξέλιξη πρέπει εμείς να συνεισφέρουμε ιδέες, πρέπει να έχουμε μία άποψη για την κατεύθυνση, πρέπει να έχουμε άποψη για τους στόχους. Βεβαίως και δεν θα διαμορφωθεί, όπως εμείς τη θέλουμε, αν απέχουμε. Και εκεί είναι το θέμα. Εμείς λέμε ότι πρέπει να συμμετέχουμε και να συμμετέχουμε ενεργά, για να μπορούμε να της δώσουμε εκείνη τη μορφή, που να ανταποκρίνεται στα δικά μας συμφέροντα. Εάν δεν συμμετέχουμε ενεργά, η Ευρώπη δεν θα πάρει αυτή τη μορφή.

Δεν μπορεί, λοιπόν, κανείς να ισχυρίζεται ότι αποδεχόμαστε το σύνολο ή να ισχυρίζεται ότι δια της αποχής θα πετύχουμε πολύ καλύτερα αποτελέσματα. Αυτό είναι μεγάλη πλάνη.

Όσον αφορά δε, τη διαμόρφωση των πολιτικών μας, έχω επανειλημμένα πει και στους Υπουργούς και στην Κοινοβουλευτική Ομάδα, ότι τα σχέδια νόμου και οι πολιτικές (επαναλαμβάνω, όχι μόνο τα σχέδια νόμου, αλλά και οι πολιτικές) πρέπει να συζητούνται στους Κοινοβουλευτικούς Τομείς Εργασίας (ΚΤΕ). Και λυπούμαι, αν σε κάποιους ΚΤΕ δεν γίνεται αυτή η δουλειά. Όμως, καμία πολιτική της Κυβέρνησης δεν γίνεται εν κρυπτώ. Όλες οι πολιτικές εφαρμόζονται και υλοποιούνται μετά από διεξοδική συζήτηση και σε κυβερνητικά όργανα και σε κομματικά όργανα και σε κοινοβουλευτικά όργανα. Θέλω να θυμίσω ότι επί των ημερών αυτής της Κυβέρνησης έχει συνέλθει η Κεντρική Επιτροπή και έχει συζητήσει για πολλά θέματα συγκεκριμένων πολιτικών, απ' ό,τι άλλες φορές στο παρελθόν. Και την οικονομική πολιτική και την αναπτυξιακή πολιτική και την εξωτερική πολιτική συζητήσαμε. Και υπήρξαν μάλιστα σχετικές αποφάσεις. Και την κοινωνική πολιτική πρόκειται να τη συζητήσουμε το πρώτο εξάμηνο του 1998, όπως το έχουμε ήδη δηλώσει. Και στους ΚΤΕ πρέπει να έρχονται όλα τα μέτρα. Εφιστώ την προσοχή των συναδέλφων πάνω σ' αυτό και θα το προσέξω και εγώ. Γιατί εμείς αντλούμε από τη συζήτηση.

Κάπου ακούστηκε αν θα συνεχισθεί η λιτότητα. Και λυπούμαι που λέγεται αυτό. Γιατί αυτή είναι άκριτη αποδοχή της άποψης της Αντιπολίτευσης. Και λέω "άκριτη αποδοχή", κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γιατί είναι γεγονός πως το πραγματικό εισόδημα των εργαζομένων, τα τρία τελευταία χρόνια, βελτιώθηκε. Ότι η αύξηση των μισθών και των ημερομισθίων ήταν πάνω από τον πληθωρισμό και την παραγωγικότητα. Και αυτό σημαίνει βελτίωση των εισοδημάτων των εργαζομένων. Αυτό δεν μπορούμε να το παραβλέπουμε και πρέπει να το λέμε με δύναμη, γιατί αυτό είναι επίτευγμα. Και είναι επίτευγμα της Κυβέρνησης, αλλά και του λαού που στήριξε αυτή την πολιτική. Μπορούσαν να δοθούν περισσότερα; Πάντα μπορούν να δοθούν περισσότερα. Μπορούν να δοθούν πολύ περισσότερα. Όμως, ποιό θα είναι το αποτέλεσμα στην πορεία μας;

Κάποιοι από εμάς έχουν ένα σύνδρομο. Κάποιος συνάδελφος είπε ότι "αισθάνονται ενοχή". Διερωτώμαι: Γιατί αισθάνονται ενοχή; Είναι μήπως ο πληθωρισμός του 15% ή του 20% που δεν μας επιτρέπει μια καλύτερη κοινωνική πολιτική; Είναι η ύφεση με μηδενικό ή με αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης που και πάλι κάνει απαγορευτική μια καλύτερη κοινωνική πολιτική; Ή μήπως είναι ευχαριστημένοι διότι η Ιρλανδία και η Πορτογαλία, οι οποίες, άλλοτε, ήσαν σε χειρότερη θέση από μας και τώρα, ως προς το μέσο εισόδημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μας ξεπέρασαν;

Εμείς εκείνο που θέλουμε είναι να υπάρχει ανάπτυξη και να συμβαδίζει η ανάπτυξη με την κοινωνική πολιτική. Και γι' αυτό θέλω να επαναλάβω κάτι που έχω τονίσει στη Βουλή και αλλού: Βεβαίως, υπάρχουν και άλλες πολιτικές. Υπάρχει, για παράδειγμα, η πολιτική της Ν.Δ. που ήταν μια πολιτική, η οποία ήθελε με ένα "σοκ" να επαναφέρει τα πράγματα σε μία σειρά. Εμείς δεν ακολουθήσαμε αυτή την πολιτική. Είμαστε υπέρ της βαθμιαίας προσέγγισης, προκειμένου να μην υπάρξουν αρνητικότερες κοινωνικές επιπτώσεις. Το αντίθετο, μάλιστα: Να υπάρχουν περιθώρια για βελτίωση της κοινωνικής πολιτικής και να έχουμε, επίσης, τη δυνατότητα

βελτίωσης των εισοδημάτων. Η δική μας πολιτική είναι πολύ διαφορετική από μία μονεταριστική πολιτική και δεν είναι πολιτική λιτότητας.

Εχω επισκεφθεί επανειλημμένα τη Β. Ελλάδα και οι βουλευτές των περιοχών αυτών ξέρουν πολύ καλά ότι υπάρχει εκεί πρόβλημα ανεργίας, επειδή πάρα πολλές μικρές επιχειρήσεις που δούλευαν "φασόν" έκλεισαν. Και έκλεισαν γιατί το κόστος εργασίας στις γειτονικές χώρες είναι πολύ χαμηλότερο. Τι σημαίνει αυτό; Δεν σημαίνει τίποτε; Σημαίνει απλούστατα ότι πρέπει να προσέχουμε την ανταγωνιστικότητα. Οτι δεν μπορούμε να ξεχνάμε την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και της οικονομίας μας. Οτι αν την ξεχνάμε και ικανοποιήσουμε τα όποια αιτήματα παρουσιάζονται, θα έχουμε αυτό το αποτέλεσμα που βλέπουμε σ' αυτές τις περιοχές. Χρειάζεται, λοιπόν, όχι μονάχα να βλέπουμε τη μία πλευρά, χρειάζεται να βλέπουμε και την άλλη πλευρά: Τη βελτίωση της γενικής κατάστασης της οικονομίας μας, τη βελτίωση της γενικής οικονομικής θέσης της χώρας, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς μας και της παραγωγικότητάς μας, τις μεταρρυθμίσεις που πρέπει να κάνουμε και οι οποίες αφορούν την ποιότητα των προϊόντων που παράγουμε, για να μπορέσουμε να είμαστε ανταγωνιστικοί.

Ακούσατε τους συναδέλφους που ετοιμάζουν τις εισηγήσεις για τον Προϋπολογισμό. Και σας είπαν οι συγκεκριμένοι συνάδελφοι ότι ο Προϋπολογισμός αυτός είναι ένας Προϋπολογισμός που ακολουθεί μια πορεία, η οποία δεν μπορεί να χαρακτηριστεί, με κανένα τρόπο, ως επίδειξη κοινωνικής αναληψίας. Οτι το κύριο βάρος της προσπάθειας πέφτει στις επιχειρήσεις, στις Τράπεζες και ότι καλούνται να φέρουν το βάρος της προσπάθειας εκείνοι που έχουν τη δυνατότητα. Αυτό δεν πρέπει να το ξεχνάμε.

Γιατί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εγώ, από την άλλη μεριά, οφείλω να παρατηρήσω ότι έχουμε εξαντλήσει τα δυνατά όρια τα οποία μας παρείχε η Οικονομία για να προωθήσουμε την κοινωνική συνοχή και για να πάρουμε μέτρα κοινωνικής δικαιοσύνης. Τα έχουμε εξαντλήσει. Και γι' αυτό πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί. Πολύ προσεκτικοί, διότι, μεθαύριο, αν υπάρξουν δυσάρεστες εξελίξεις, τότε θα απορούμε γιατί και πώς; Δεν πρέπει να απορούμε, όμως, γιατί και πώς. Πρέπει να έχουμε επίγνωση του γεγονότος πως πρέπει να πετύχουμε δύο στόχους: Ο ένας στόχος είναι η ανάπτυξη και ο άλλος στόχος είναι ταυτόχρονα η κοινωνική δικαιοσύνη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να έλθω και στο θέμα της λειτουργίας μας.

Πιστεύω ότι μια κοινωνία που θέλει να λύσει προβλήματα, χρειάζεται να συζητήσει, να σταθμίσει, να επιλέξει. Μια σύγχρονη κοινωνία δεν μπορεί να φοβάται την πολυφωνία. Και βεβαίως, μια σύγχρονη κοινωνία δεν μπορεί να θεωρεί ότι διαφορετικές απόψεις υποδηλώνουν σύγχυση ή αξεπέραστες διαφωνίες. Αυτό το μήνυμα προσπάθησα συνειδητά να περάσω και ως Πρωθυπουργός και ως Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ. Δεν νομίζω ότι είναι δυνατόν να αμφισβητηθεί από κανέναν ότι από τη στιγμή που ανέλαβα Πρωθυπουργός και στη συνέχεια Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ υπήρχε ελεύθερη συζήτηση στο ΠΑΣΟΚ, υπήρχε η δυνατότητα έκφρασης διαφορετικών απόψεων και δεν υπήρχαν καταναγκασμοί και πιέσεις για να ακολουθηθεί μια γραμμή και ότι η γραμμή αυτή δεν επιδεχόταν καμία συζήτηση. Εκείνο μάλιστα το οποίο λέγεται είναι ότι υπάρχει υπερβολική συζήτηση, ότι χάνουμε

καιρό στην ανταλλαγή απόψεων και ότι υπάρχει μια ανοχή που δεν είναι δικαιολογημένη.

Σας εξήγησα γιατί επέλεξα αυτό το μήνυμα. Και επέλεξα -θέλω επίσης να τονίσω- αυτό το μήνυμα, το μήνυμα της ελεύθερης συζήτησης, γιατί το μήνυμα της ελεύθερης συζήτησης και της σύνθεσης απόψεων είναι και το μήνυμα της ευθύνης: της πολιτικής ευθύνης και της κοινωνικής ευθύνης. Συγκεντρωτικές διαδικασίες και αυταρχισμός απαλλάσσουν από την ευθύνη. Αν κάποιος άλλος παίρνει τις αποφάσεις, τότε εσύ ο ίδιος δεν έχεις την ευθύνη.

Ομως, σε μια κοινωνία που θέλει να προσαρμοσθεί στις σύγχρονες εξελίξεις, ο συγκεντρωτισμός και η αυταρχικότητα είναι ένα μήνυμα μη ευθύνης. Και ένα μήνυμα μη ευθύνης ενεργεί καταστροφικά. Πρέπει, λοιπόν, να έχουμε μια στάση η οποία καλλιεργεί την ευθύνη. Αλλά αυτό έχει και ορισμένες προϋποθέσεις. Κάποιος συνάδελφος μίλησε για προϋποθέσεις. Εγώ δεν θα μπω στην ουσία. Θα τονίσω μονάχα ότι χρειάζεται μέτρο και ό,τι εκφράζεται πρέπει να εντάσσεται σε ορισμένες διαδικασίες.

Σε μια συνεδρίαση της Κ.Ο. στο παρελθόν ανέλυσα τις διαδικασίες. Πρέπει να είναι συλλογικές, πρέπει να γίνονται μέσα σε όργανα, πρέπει να γίνονται προσπάθειες σύνθεσης και πρέπει να προωθούν την κοινή απήχηση του Κόμματος, του Κινήματός μας, στην κοινωνία.

Η δημιουργική πολυφωνία, που θέλουμε, γίνεται ακαταστασία, ανεύθυνη πολυδιάσπαση, όταν δεν ακολουθούνται αυτοί οι κανόνες και ιδιαίτερα όταν δεν ακολουθείται ο βασικός κανόνας της ευθύνης. Εχουμε ευθύνη του πώς χειριζόμαστε αυτή την ελευθερία. Και αν δεν έχουμε αυτή την ευθύνη, τότε και κάτι το οποίο πιστεύω πως είναι κατάκτησή μας και πρέπει να είμαστε περήφανοι γι' αυτό, δηλαδή οι συλλογικές λειτουργίες, η συνεργασία και η σύνθεση εξευτελίζονται.

Εγώ οφείλω να πω ότι έχω υποχρέωση να κρατήσω αυτό που πιστεύω και το οποίο επίσης πιστεύει η μεγάλη πλειοψηφία του ΠΑΣΟΚ ως πολύ σημαντικό: Το μήνυμα της δημιουργικής πολυφωνίας. Και πρέπει να προφυλάξω αυτό το μήνυμα. Όπως πρέπει να προφυλάξω και το μήνυμα της ευθύνης. Και δεν μπορώ να αδιαφορήσω, ούτε επιτρέπεται να αδιαφορήσει κανένας σε πρακτικές, οι οποίες ευτελίζουν την παράταξη, προκαλούν την αντίδραση του κοινού, καθώς και την εντύπωση ότι το Κόμμα ή το Κίνημά μας είναι ένα σύνολο, όπου επικρατεί ένας γενικός αλληλοσπαραγμός. Δεν είναι έτσι. Και ξέρετε όλοι ότι δεν είναι έτσι. Και δεν πρέπει να δίνουμε αυτή την εικόνα.

Κλείνοντας, θα ήθελα και πάλι να τονίσω ότι -όπως είπα στην αρχή- υπάρχει η θέληση για ένα ενιαίο και αδιαίρετο κόμμα. Και αυτή τη θέληση για ενιαίο και αδιαίρετο κόμμα πρέπει να την εκφράζουμε με τη στάση μας. Και πρέπει να την εκφράζουμε σε κάθε περίπτωση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στη συζήτηση του Προϋπολογισμού θα παρουσιάσουμε τις θέσεις μας, τους στόχους μας στον ελληνικό λαό. Και

όπως ειπώθηκε, ο Προϋπολογισμός είναι η κορυφαία πράξη εφαρμογής του Προγράμματός μας. Η συζήτηση αυτή είναι ευκαιρία να μεταφέρουμε τα μηνύματά μας στον ελληνικό λαό, να εξηγήσουμε το Πρόγραμμά μας.

Το 1998 - το είπαν και οι προλαλήσαντες- δεν θα είναι ένα εύκολο έτος. Θα είναι ένα κρίσιμο έτος. Γιατί πολλά από τα θέματα που συζητούμε και πολλά από τα θέματα πάνω στα οποία έχουμε διαφορετικές γνώμες επειδή είναι σημαντικά (τα θέματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα θέματα του ΝΑΤΟ, τα θέματα των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Κύπρου, αλλά και τα θέματα της οικονομίας, της ανταγωνιστικότητας, κ.α.) είναι θέματα που θα έρθουν πιο κοντά σε κρίσιμες αποφάσεις ή πάνω σ' αυτά θα ληφθούν κρίσιμες αποφάσεις.

Πιστεύω ότι θα πετύχουμε τόσο καλύτερα, όσο πιο ομογενοποιημένοι θα είμαστε. Και πιστεύω ότι πρέπει να έχουμε θάρρος και αποφασιστικότητα και, ακριβώς, το θάρρος και η αποφασιστικότητα θα προκύψουν, αν γνωρίζουμε ότι είμαστε όλοι μαζί. Οτι εκείνο το οποίο πρέπει να μας χαρακτηρίζει είναι η αλληλεγγύη. Και ότι ο καθένας από μας στέκεται δίπλα στον άλλο για να πετύχουμε αυτό το οποίο έχουμε αναλάβει ως χρέος απέναντι στο ελληνικό λαό: Την εφαρμογή του Προγράμματός μας.

Πιστεύω ότι θα πετύχουμε, αν ακολουθήσουμε αυτή τη γραμμή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επειδή δεν θα έχω άλλη ευκαιρία να σας δω μέχρι το τέλος του '97, θέλω να σας ευχηθώ καλές γιορτές, καλή χρονιά. Ασφαλώς, θα έχουμε την ευκαιρία, στο μέλλον, να τα πούμε και πολλές άλλες φορές.

Σας ευχαριστώ πολύ.